

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ФІНАНСИ І КРЕДИТ»**

Шифр «ДМІ18»

**Наукова робота на тему:
ОЦІНКА ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЕНЧУРНОГО
ІНВЕСТИВАННЯ В РОЗВИТКУ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ**

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТИВАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ.....6

1.1. Венчурне інвестування як сучасна форма фінансування високотехнологічних галузей економіки.....6

1.2. Структура та тенденції розвитку ринку венчурних інвестицій в Україні.....9

РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ НА РОЗВИТОК ГАЛУЗІ ІТ В УКРАЇНІ 16

2.1. ІТ-індустрія як драйвер соціально-економічного зростання в Україні.....16

2.2. Моделювання впливу венчурних інвестицій на вітчизняну ІТ-галузь.....20

РОЗДІЛ 3. ПЕРСПЕКТИВИ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....23

3.1. Форсайт розвитку ІТ-галузі України на 2018-2025 роки.....23

3.2. Фінансування стартап-проектів в ІТ секторі: досвід успішної реалізації в Україні 26

ВИСНОВКИ.....28

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....30

ДОДАТКИ.....35

АНОТАЦІЯ

наукової роботи на тему "Оцінка фінансового потенціалу венчурного інвестування в розвитку іт-галузі в Україні"

Шифр "ДМІ18"

Венчурне інвестування у світі є одним з основних методів залучення коштів для досліджень та розвитку технологій. В Україні такий вид фінансування є ще досить новим та малодослідженим. Залучення інвестицій у технологічні галузі сприяє не тільки науковому прогресу, але й розвитку економіки в цілому. Саме цим і обумовлюється актуальність наукової роботи.

Метою наукової роботи є виявлення наявності взаємозв'язку між розвитком галузі венчурного капіталу та розвитком сфери інформаційних технологій в Україні.

Завдання наукової роботи полягає у: дослідженні впливу венчурного інвестування на зростання галузі інформаційних технологій; виділенні основних драйверів розвитку таких сфер економічної діяльності; визначенні перспектив розвитку та покращення досліджуваних галузей.

Методологічну базу наукової роботи складає система різноманітних методів: порівняння, узагальнення, метод систематизації, метод економетричного моделювання, статистичний та інші.

Достовірність дослідження базується на працях вітчизняних науковців у даній сфері, зокрема: Бузаджи І. О., Буряк Л. Д., Денисюк В.А., Краус Н. М., Поліщук О. Т., та інших.

Практичне значення наукової роботи полягає у виявленні факторів, які стимулюють розвиток венчурного інвестування та можливості використання одержаних висновків для забезпечення подальшого прогресу у цих сферах економічної діяльності.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел та додатків.

Ключові слова: венчурне інвестування, розвиток ІТ-галузі, вплив венчурного інвестування.

ВСТУП

Як показує досвід світової практики, для прискорення економічного розвитку країни та її галузей важливу роль відіграють інвестиції, відсутність яких значно стримує прогрес. Найпоширенішим видом таких вкладень є венчурні інвестиції.

Наслідуючи досвід світового ринку, Україна також працює над розвитком інноваційної діяльності та залученням інвестицій для нових проектів. Венчурне інвестування в Україні є досить новим явищем і ще тільки перебуває на етапі свого розвитку, але вже демонструє значні результати і зростання.

Більшість капіталовкладень в Україні спрямовуються в розвиток інтелектуальних продуктів, найчастіше інвестори обирають для своїх інвестицій сферу інформаційних технологій (ІТ).

Хоча галузь венчурного фінансування в інноваційні проекти в Україні є ще досить молодого, але вона цікавить значну кількість науковців, які активно її досліджують. Серед зарубіжних та вітчизняних науковців, які досліджували у своїх працях сутність венчурного інвестування та оцінки його ефективності них варто відзначити: Аугусто Ф., Бузаджи І. О., Буряк Л. Д., Денисюк В.А., Краус Н. М., Поліщук О. Т., Шарпа У. та інших. В той же час, сьогодні бракує досліджень, які б пояснювали вплив венчурного капіталу на розвиток конкретних галузей та економіки в цілому.

Метою наукової роботи є виявлення наявності взаємозв'язку між розвитком галузі венчурного капіталу та розвитком сфери інформаційних технологій в Україні.

Завдання наукової роботи полягає у:

- дослідженні впливу венчурного інвестування на зростання галузі інформаційних технологій;
- виділенні основних драйверів розвитку таких сфер економічної діяльності;
- визначенні перспектив розвитку та покращення досліджуваних галузей.

Об'єктом дослідження є розвиток венчурного інвестування на території України.

Предметом дослідження є вплив венчурного інвестування на розвиток галузей економіки, зокрема, в роботі розглядається сфера ІТ-послуг.

У даній науковій роботі здійснено аналіз ринку венчурного інвестування та ІТ-послуг, розглянуто вплив інвестицій на зростання галузі інформаційних технологій, також виділено основні драйвери розвитку цих сфер економічної діяльності, проаналізовано певні макроекономічні показники, та запропоновано ряд подальших дій для покращення розвитку досліджуваних галузей.

У ході дослідження були використані наступні методи: метод порівняння, метод узагальнення, метод систематизації, економіко-математичний, метод економетричного моделювання та статистичний метод.

Структура наукової роботи відображає логіку, порядок дослідження та алгоритм вирішення поставлених завдань. Робота складається зі вступу, основної частини, висновків та списку використаних джерел та додатку.

РОЗДІЛ 1

ВЕНЧУРНЕ ІНВЕСТУВАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

1.1. Венчурне інвестування як сучасна форма фінансування високотехнологічних галузей економіки

Для розвитку новітніх науково-технічних розробок найважливішим є інвестиції для здійснення досліджень. Венчурне інвестування є одним з найрозповсюдженіших джерел для отримання коштів на нові проекти, їх розробку та виведення на ринок для отримання подальших прибутків.

В англійській мові поняття «венчур» («venture») трактується як «починання», «ризикувати», «ризикова спроба».

За визначенням Європейської асоціації прямого та венчурного інвестування (European Private Equity & Venture Capital Association – EVCA), венчурне інвестування – це акціонерний капітал, який надається професійними фірмами, що інвестують, одночасно беручи участь в управлінні, у приватні підприємства, які демонструють значний потенціал зростання, на фазах їх початкового розвитку, розширення та перетворення [9, с. 61].

Венчурне інвестування - фінансовий інструмент спрямований на вкладення коштів для розвитку нових та перспективних видів підприємницької діяльності, авторських ідей. Таким чином, венчурний інвестор вкладає частку свого капіталу в бізнес іншого, з метою подальшого отримання в подальшому частки прибутку, але він не захищений від можливої втрати своїх коштів.

Історія венчурного інвестування бере свій початок у 50-х роках минулого сторіччя у США. У 1958 році Конгрес США ухвалив рішення про початок реалізації програми SBIC (Small Business Investment Company). В рамках даної програми передбачалася можливість отримання частки державного фінансування компаніями, що зростають, за умови залучення частини коштів у приватних інвесторів. Основною умовою участі у програмі було залучення

коштів у пропорції 2:1 або 3:1, тобто таким чином, щоб дві або три частини залученого капіталу походили з приватних джерел. В той же час, разом із розвитком програми SBIC з'явилися незалежні приватні компанії та фонди. Таким чином, венчурна індустрія у США знайшла свій початок та сприяла появі перших венчурних компаній.

Венчурне інвестування має ряд особливостей, які роблять його специфічною формою фінансового капіталу:

а) робота венчурного інвестування керується основним принципом «схваленого ризику», за яким вкладники капіталу завчасно погоджуються на можливість втрати інвестицій при невдачі, в обмін на високі прибутки в разі досягнення успіху;

б) при таких інвестиціях передбачається довгострокове вкладення коштів, вкладник може впевнитися у перспективності проекту в строк від трьох до п'яти років та на отримання прибутку від інвестування необхідно ще від п'яти до десяти років;

в) подібне ризикове інвестування коштів передбачає пайову участь інвестора в капіталі підприємства в прямій або опосередкованій формі, частіше користуючись юридичним статусом партнерства, а внесена частка капіталу визначає обсяг відповідальності та обсяг майбутніх прибутків;

г) венчурний інвестор, будучи співвласником підприємства, приймає активну особисту участь у його функціонуванні надаючи консультації, управлінські та інші послуги, так як він зацікавлений у розвитку і успішній діяльності проекту;

д) при даному виді фінансування будь-які гарантії для венчурного інвестора на вкладені кошти відсутні;

е) інвестор рідко прагне захопити контрольний пакет акцій підприємства, що фінансується, адже після його отримання у власників бізнесу знижується цікавість до успішності його розвитку [21, с. 46].

Механізм венчурного інвестування є досить нескладним. Залежно від цілей проекту інвестування та стадії його розвитку, венчурний інвестор вкладає

свої кошти в обраний проект і, таким чином, стає його співвласником або кредитором.

Для отримання максимальної віддачі від своїх інвестицій, професійний інвестор не просто робить капіталовкладення, але й бере участь в управлінні та розвитку проекту.

Такий підхід дозволяє примножити венчурні інвестиції, повне повернення яких має бути здійснене протягом 3-7 років.

Здійснювати такий вид інвестування можуть як фізичні особи, так звані «бізнес-ангели», так і юридичні особи - спеціалізовані венчурні фонди, компанії, асоціації. Отримання прибутку інвесторами може відбуватися різними способами - дивіденди, продаж інвестором своєї частки (отримання позитивної різниці у вартості від продажу та купівлі акцій), публічне розміщення акцій на біржі, тощо.

Процес венчурного інвестування передбачає [19, с. 164]:

- пошук бізнес-ідеї, в яку інвестуватимуться кошти;
- попередня оцінка проекту та менеджменту;
- попередня згода;
- глибокий аналіз підприємства, ринку, розрахунку обсягів інвестицій, способів та напрямків їх витрачання;
- прийняття кінцевого інвестиційного рішення;
- проходження через юридичну оцінку інвестування;
- спільне управління;
- вихід капіталу.

Окрім уже зазначених особливостей венчурного інвестування, варто виділити також ряд переваг та недоліків такого виду діяльності.

До основних переваг належать наступні: будучи власником акцій компанії, венчурний інвестор може вносити свої корективи у діяльність компанії, користуючись своїм досвідом в управлінні та фінансовій сфері. Це в свою чергу, є додатковою рушійною силою розвитку компанії.

Недоліки: інвестор може здійснювати кадрові перестановки, які можуть мати як позитивний, так і негативний вплив на роботу компанії. Процес отримання такого роду фінансування для компанії є часомістким та доволі складним. Подібні інвестиції є високоризиковими, і можуть призвести до втрати всього вкладеного капіталу інвестора.

Важливо зазначити, що венчурний капітал є значним джерелом фінансування для багатьох інноваційних компаній. При цьому, венчурний інвестор має можливість брати практичну участь у роботі та розвитку компанії, надавати консультаційні, управлінські та інші послуги.

Важливість венчурних інвестицій для економіки країни полягає в наступному:

- венчурний бізнес сприяє створенню нових компаній, які впливають на ведення наукових досліджень;
- генерує нові ідеї, за якими проводяться науково-технічні розробки, що сприяє технічному та технологічному прогресу;
- залучає до співпраці висококваліфікованих спеціалістів;
- сприяє покращенню технічного оснащення традиційних галузей економіки;
- стимулює компанії до покращення організаційних структур та покращення принципів управління.

1.2. Структура та тенденції розвитку ринку венчурних інвестицій в Україні

Поняття венчурного інвестування для України є досить молодим і ще не освоєним, незважаючи на це, воно вже пройшло стадію зародження і переходить у стадію розвитку.

Як відомо, економіка України характеризується низкою переваг, які можуть сприяти розвитку підприємницьких структур венчурного капіталу, а саме: наявність висококваліфікованої і творчої робочої сили, великі запаси

матеріально-сировинних ресурсів, зручне географічне положення, що дає можливість використовувати у логістиці всі види транспорту, сприятливі кліматичні умови та інші [30,с. 74].

Оскільки одними з основних особливостей венчурного інвестування є висока ризиковість вкладень, довгостроковість розміщення капіталу та інвестування переважно у наукомісткі галузі, то варто відзначити, що в Україні найчастіше спосіб залучення фінансування через венчурні фонди використовується сферою ІТ.

Існує ряд основних моментів, які визначають привабливість України для венчурних інвестицій, зокрема, у галузі ІТ:

- високий прибуток від інвестування (хоча Україна є країною з високим рівнем ризику, але при цьому тут спостерігається висока рентабельність інвестицій та відкритого бізнесу яка є вищою, ніж у країнах з розвинутою економікою);
- значний рівень щорічного приросту стартапів та інноваційних проєктів;
- високий рівень розвитку ІТ в Україні;
- зручне розташування країни з точки зору часових поясів;
- вартість відкриття офісу в Україні є набагато дешевшою в порівнянні з деякими іншими країнами, що, безумовно, приваблює інвесторів;
- Україна займає 24 місце у рейтингу найпривабливіших країн для розроблення ПЗ;
- ІТ-професіонали в Україні: Україна входить до 30 кращих країн за індексом розвитку людського капіталу, майже всі фахівці галузі володіють англійською мовою, та високим рівнем технічних навичок.

Безумовно, при здійсненні венчурних капіталовкладень в Україну, інвестори стикаються з рядом труднощів:

- мінливість економіко-політичної ситуації в країні: для того щоб обрати предмет фінансування та вивчити його сильні та слабкі сторони інвестору потрібен час, тоді як в умовах економічної нестабільності цей процес є доволі часоємним.

- венчурним фондам в Україні приходится працювати на доволі малих за обсягом ринках;
- венчурні фонди стикаються з низьким рівнем платоспроможності населення, а це стримує зростання кількості інвесторів, які готові вкладати свої кошти ризикові проекти.

Здійснення венчурних інвестицій у проекти здійснюється під час певних «раундів». Таким чином, залежно від стадії розвитку ідеї залучається різна сума коштів та для різних потреб (Додаток А.).

Хоча галузь венчурного капіталу на українському ринку є доволі молодою, власне, які і галузь ІТ, варто відзначити, що обидві вони розвиваються доволі динамічно.

За даними Української асоціації венчурного та приватного капіталу (UVCA), видно, що по-суті всі венчурні капіталовкладення були здійснені у сферу ІТ послуг. Вартість укладених угод з даного виду фінансування у 2017 році становила 268,6 млн. дол., що майже втричі більше, ніж у 2016 році, такий результат є історичним максимумом.

Розглядаючи обсяг здійснених інвестицій у період з 2011 по 2017 роки (рис.1.1.), можна відзначити, що в 2 останні роки відбулося зростання вартості венчурних угод, що свідчить про розвиток галузі та привабливість українських проектів ІТ сфери для інвесторів. Таким чином, можна зробити висновок, що у 2017 році обидві галузі продемонстрували значний приріст капіталовкладень.

Таке збільшення надходжень зумовлено підвищенням рівня довіри інвесторів до України, а також значним розвитком української ІТ-галузі та позитивному іміджу України на світовому ринку інформаційних технологій.

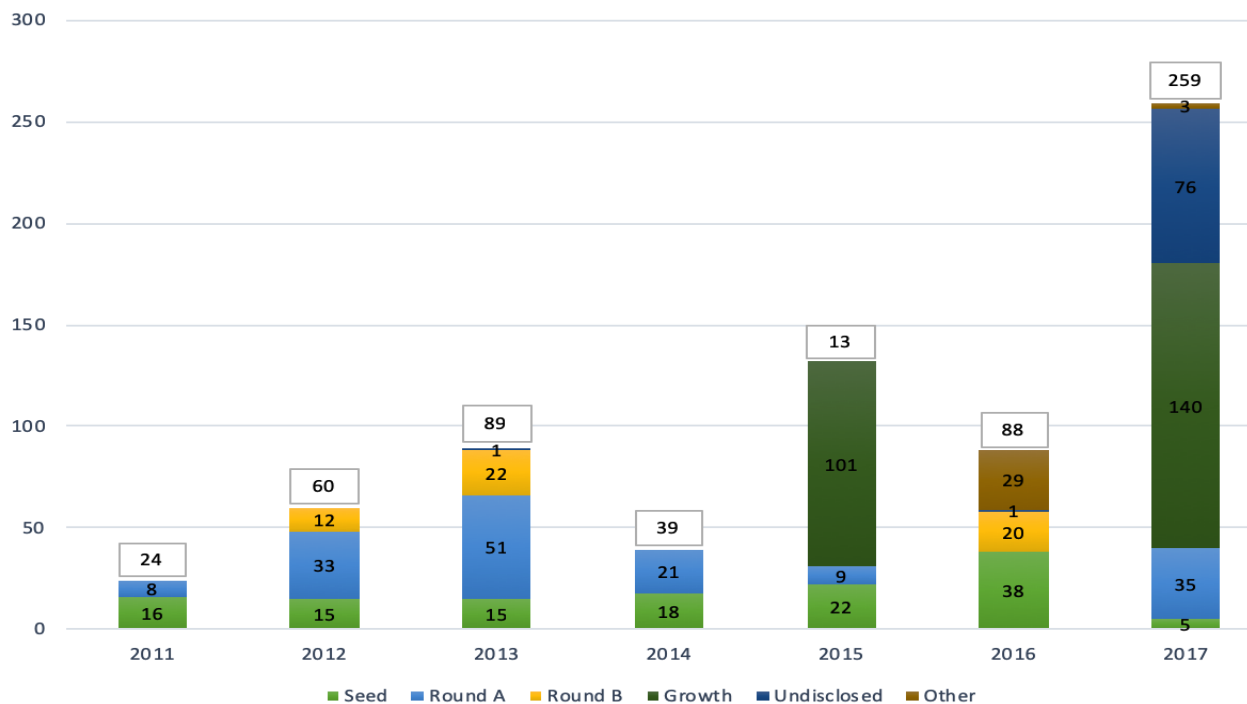

Рис. 1.1. Вартість угод венчурного капіталу в Україні

Джерело: Складено автором на основі [59]

Щодо кількості угод з венчурного інвестування (рис. 1.2.), очевидно, що збільшення кількості угод в останньому році було дуже незначним, але обсяг здійснених капіталовкладень значно відрізнявся - зріс майже втричі. В основному це зумовлено здійсненням дорожчих угод на ринку венчурного інвестування в ІТ.

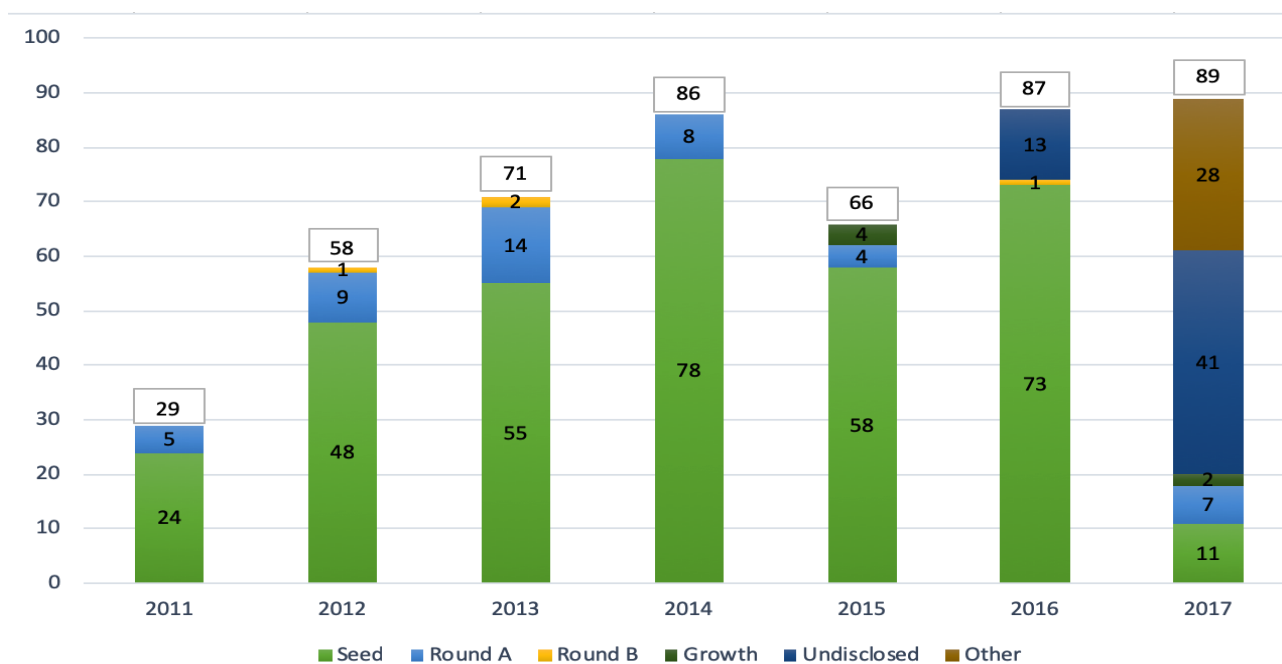

Рис. 1.2. Кількість венчурних угод у сфері ІТ в Україні.

Джерело: Складено автором на основі [59]

Розглядаючи венчурні інвестиції в Україні в розрізі стадій проектів, в які інвестують (рис.1.1), спостерігається явище, що впродовж 2011 - 2017 років інвестори часто міняли свої вподобання щодо стадії розвитку об'єкту, в який здійснювалися вливання капіталу. Таким чином, частка венчурного капіталу, який інвестувався в об'єкти в раундах «Seed» та «Round A» була досить значною до 2017 року. У проекти стадії «Growth» до 2015 року венчурні інвестиції не надходили взагалі, при тому, що у 2015 році їх частка в структурі всього інвестованого капіталу відразу становила майже 77%.

Таким чином, хоча у 2012 - 2014 роках найбільший обсяг інвестицій здійснювався у компанії на стадії інвестування «Round A», найбільше угод було укладено на стадії «Seed». Щодо компаній на стадії «Growth», варто зазначити, що хоча договорів по них було укладено найменше, але обсяг залучених коштів є найбільшим.

У 2017 році інвестори надали перевагу компаніям на стадії «Growth» та інвестували 140 млн. дол., що становить близько 54% усіх інвестицій за рік.

Аналізуючи кількість укладених угод з венчурного інвестування, варто відзначити, що з 2014 по 2017 роки вона залишалася приблизно однаковою, тільки у 2015 році зазнала деякого спаду - 20 од. або 23%.

Така волатильність може пояснюватися рядом наступних чинників:

- початкові етапи розвитку стартапів та інноваційних проектів на українському ринку були новинкою для інвесторів, тому вони воліли не здійснювати надто ризикових інвестицій;
- нестабільність економіко-політичної ситуації в Україні, яка змусила інвесторів обирати для інвестування компанії, які вже зарекомендували себе на ринку та проявили свій потенціал;
- впродовж певних періодів темпи зростання та розвитку галузі ІТ не показували привабливих результатів;

Розглядаючи венчурні інвестиції в сферу ІТ в розрізі спеціалізації діяльності (рис. 1.3.) зрозуміло, що найбільше інвестицій венчурного капіталу здійснюється у галузь розробки програмного забезпечення - 119,7 млн. дол.

США, у 2016 році обсяг таких інвестицій був значно меншим - 4,9 млн. дол. США. На другому місці за розміром інвестицій у 2017 році знаходяться капіталовкладення в розробку комп'ютерного обладнання - 30,6 млн. дол. США, у 2016 - 0,5 млн. дол. США. Порівнюючи показники 2016 та 2017 років, варто відзначити значний приріст інвестицій у галузі програмного та комп'ютерного забезпечення та значне зменшення інвестицій у онлайн сервіси.

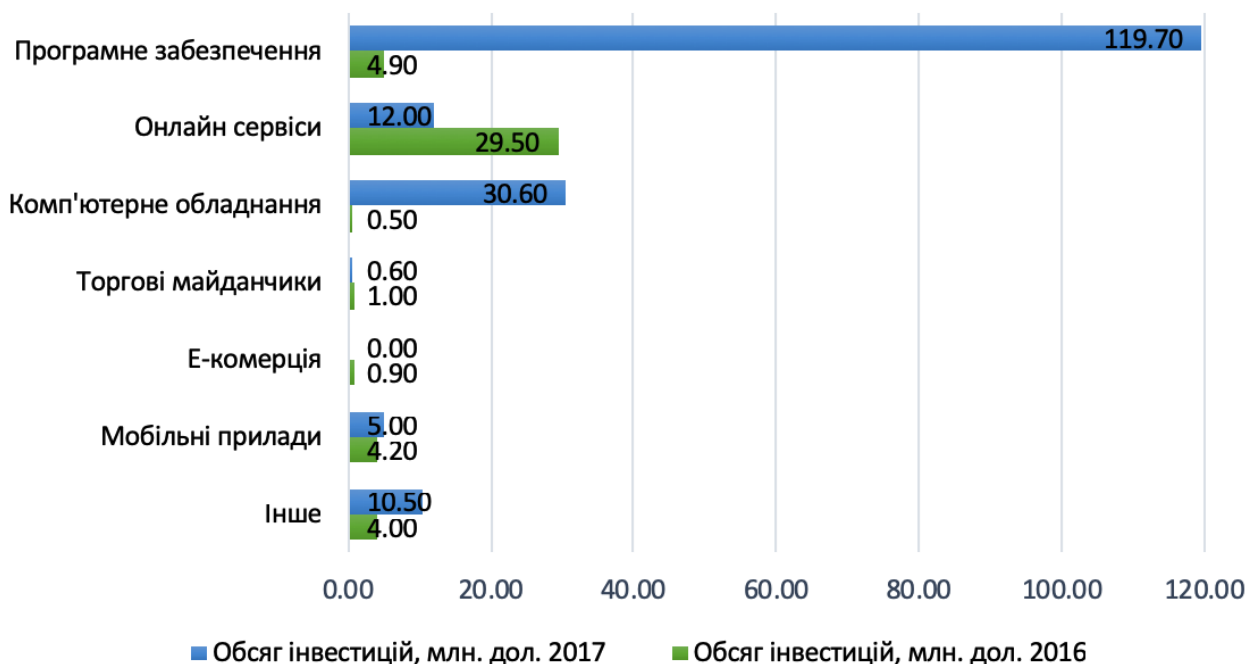

Рис. 1.3. Обсяг венчурних інвестицій в ІТ за напрямками діяльності

Джерело: складено автором на основі [59]

Варто відзначити, що на ринку венчурних інвестицій в Україні діють чимало венчурних компаній, серед них є як українських, так і міжнародних. Найвідомішими з них є такі інвестиційні фонди: AVentures (Україна), TA Ventures (Україна), Digital Future (Україна), SMRK VC Fund (Україна), U. Ventures (Україна), 408 Ventures (США), Horizon Capital (Україна), WannaBiz (Україна), Insoft Capital (Україна).

Окрім венчурних фондів для залучення коштів у стартапи є й інші можливості. Наприклад, UAngel - українська мережа бізнес-ангелів, яка надає підприємцям платформу для знаходження інвесторів на місцевому та міжнародному рівнях. Вона є одним з найважливіших елементів для розвитку

стартапів в Україні, оскільки пропонує доступ до інформації про інвестиційні угоди та проводить ряд тренінгів і зустрічей для своїх учасників.

Отже, виходячи з вищенаведених даних варто відзначити, що ІТ сфера в Україні є дуже привабливою для інвесторів та залучає найбільшу частку венчурного капіталу.

Це пояснюється рядом наступних факторів:	• репутація України як країни з високим технологічним потенціалом та якісними ІТ-послугами;
	• висока кількість освічених спеціалістів у сфері ІТ та комп'ютерних розробок;
	• розширення регіонів, які займаються розвитком технологій у сфері комп'ютерної техніки та програмного забезпечення;
	• відхід від надання послуг на аутсорсі та перехід до сервісного консалтингу й інжинірингу рішень та платформ.

Зважаючи на динаміку зростання галузі венчурного капіталу та ІТ в Україні, а також їх доволі тісний взаємозв'язок, можна припустити, що розвиток української ІТ-сфери залежить від зростання венчурних інвестицій, які надходять на територію держави.

РОЗДІЛ 2

ВПЛИВ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ НА РОЗВИТОК ГАЛУЗІ ІТ В УКРАЇНІ

2.1. ІТ-індустрія як драйвер соціально-економічного зростання в Україні

Такий потужний розвиток галузі і значні інвестиції, безумовно позитивно впливають на розвиток економіки країни, сприяють приросту ВВП та інших показників економічної діяльності.

За результатами успішно здійснених інвестицій в ІТ-галузь видно, що українські ІТ вже декілька років демонструють позитивну динаміку експорту послуг та поступово витісняє звичні до цього експортні сектори – важку промисловість та природні ресурси. Так, у першому півріччі 2018 року експорт комп'ютерних послуг в Україні вийшов на друге місце та становив 20% загальної величини послуг, які експортувалися з України.

Наглядно побачити динаміку та тенденцію розвитку галузі інформаційних технологій в Україні можна побачити, порівнявши обсяг експорту послуг цієї галузі з, наприклад, найбільшою статтею експорту послуг України - послуги трубопровідного транспорту (рис. 2.1.).

Таким чином, видно, що частка експорту ІТ-послуг до 2013 року була значно меншою, ніж частка трубопровідного транспорту, але впродовж всього періоду її динаміка була стабільно зростаючою, на відміну від порівнюваної галузі.

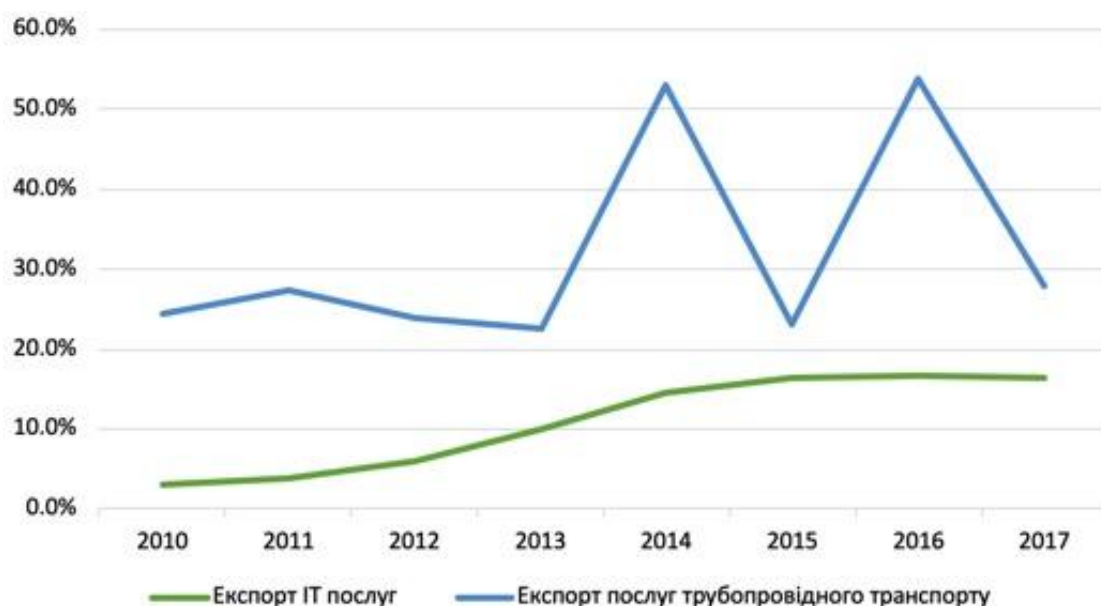

Рис. 2.1. Динаміка зміни обсягу експорту ІТ-послуг та обсягу експорту послуг трубопровідного транспорту

Джерело: Складено автором на основі [10]

Податкові надходження від ІТ-сектору в державний бюджет у 2017 році збільшилися на 38% у порівнянні з показника 2016 роком і склали 7,8 млрд. грн, зазначають у комітеті з інформаційних технологій Європейської Бізнес Асоціації [52].

Крім збільшення валютних надходжень у країну, ця індустрія сприяє формуванню середнього класу – основи для побудови процвітаючої економіки [52].

Дана галузь створює все більше робочих місць з високим рівнем доходу, що сприяє розвитку економіки країни та підвищенню рівня платоспроможності населення.

Відповідно до опитування, проведеного серед працівників галузі інформаційних технологій, на рис. 2.2. зазначена шкала заробітних плат та посад у сфері ІТ. Таким чином, можна побачити, що середня мінімальна заробітна плата у червні 2018 року становила 500 дол., тоді як за даними

Міністерства фінансів України, середня місячна заробітна плата в Україні становила близько 350 дол.

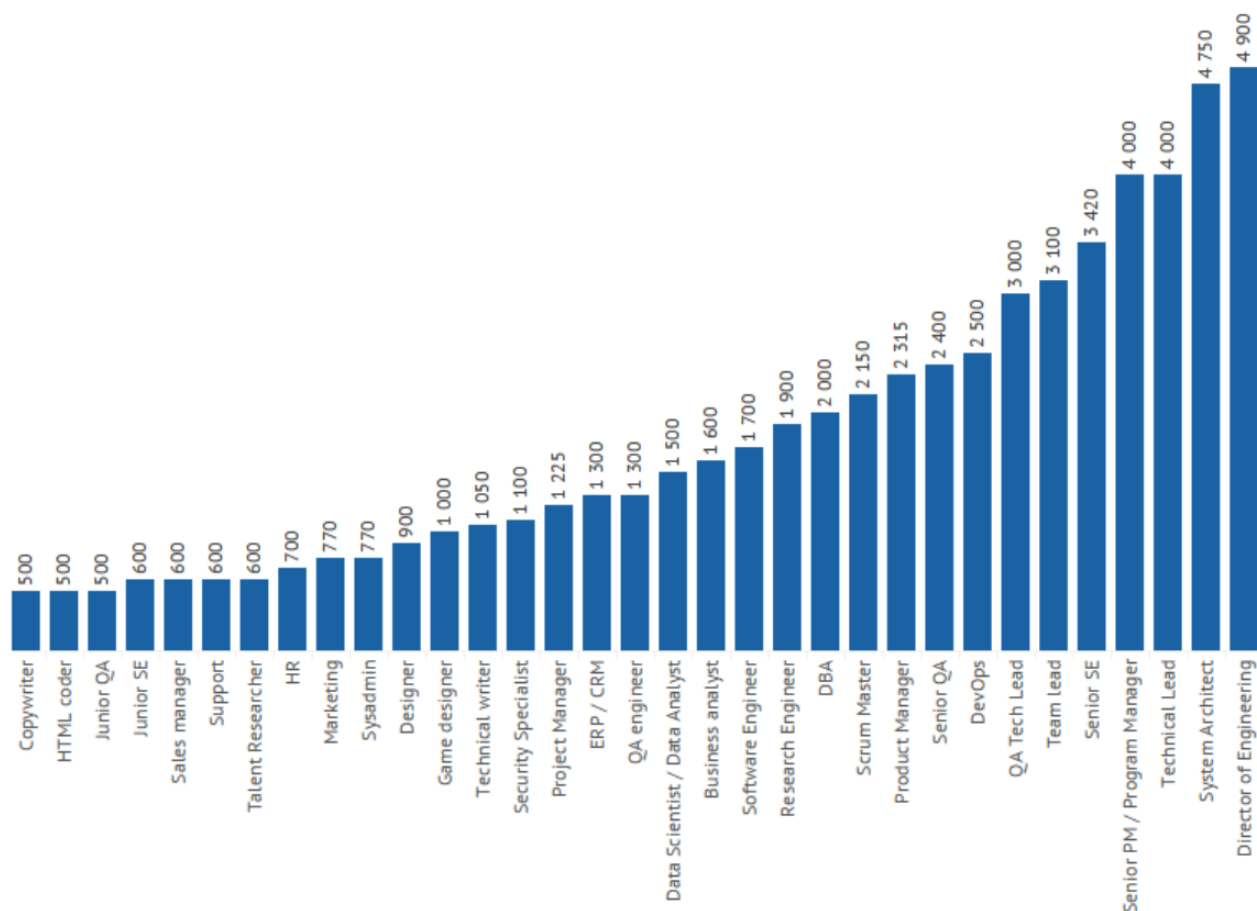

Рис. 2.2. Розмір середньої заробітної плати у сфері ІТ

Джерело: [41]

Це свідчить про можливість галузі генерувати необхідний дохід для забезпечення достойного рівня оплати праці своїм працівникам.

Аналізуючи показники ефективності діяльності галузі ІТ-послуг в Україні важко не замітити зв'язок такого зростання зі збільшенням обсягу венчурних інвестицій у цю галузь.

Наприклад, на рис. 2.3. спостерігається схожа динаміка та певна залежність між обсягом експорту послуг та обсягом венчурних інвестицій в галузь.

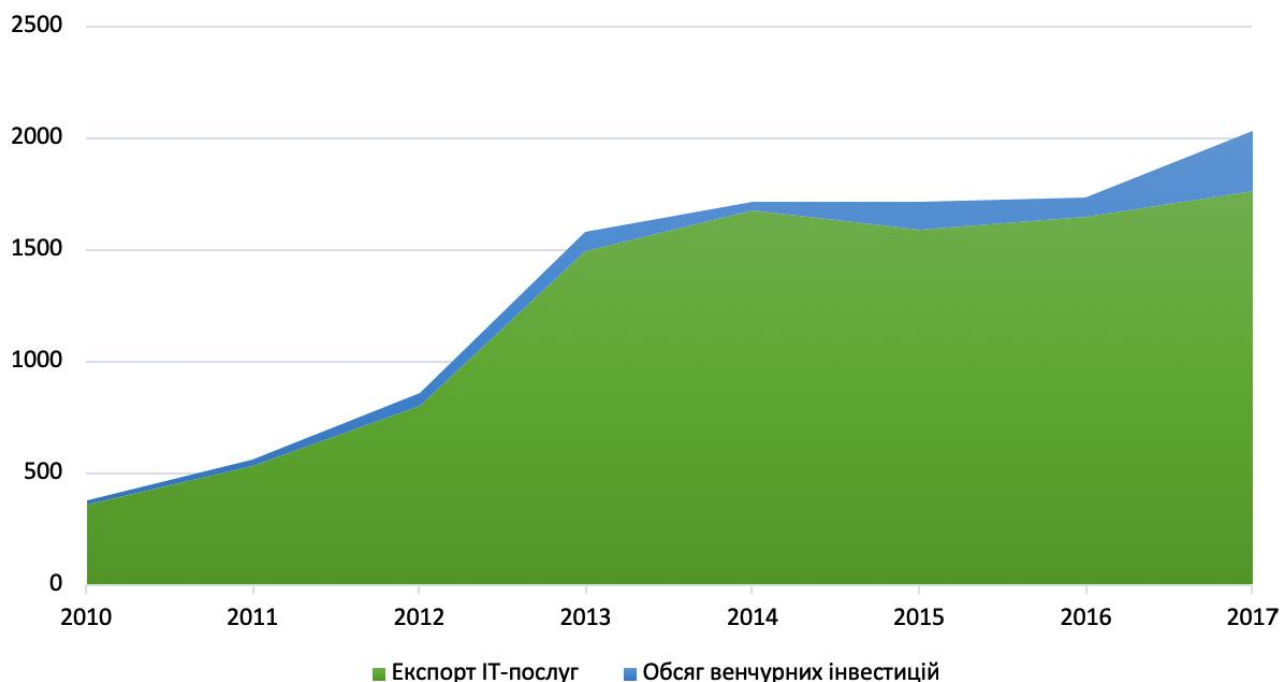

Рис. 2.3. Динаміка експорту ІТ-послуг та обсягу венчурних інвестицій

Джерело: Складено автором на основі [10, 59]

Для наглядного визначення впливу венчурного капіталу на розвиток ІТ галузі варто побудувати економетричну модель, за якою буде видно кореляцію між показниками, які характеризують обидві галузі, наявність чи відсутність зв'язку та рівень значимості одних показників для зміни інших.

Отже, галузь ІТ-технологій в Україні розвивається досить стрімкими темпами, за результатами минулого року ІТ-сектор України продовжив своє зростання більш високими темпами, ніж економіка країни в цілому.

Одним з основних показників, які характеризують розвиток галузі інформаційних технологій і є обсяг експорту послуг, кількість податкових надходжень з галузі, кількість працівників обсяг середніх заробітних плат, тощо.

Важливість розвитку ІТ та венчурного фінансування в Україні, пояснюється тим, що обидві галузі сприяють розвитку Української економіки та рівня життя населення.

Розвиток ІТ є важливим для України, оскільки його частка в

макропоказниках щороку зростає.

Для визначення наявності кореляції між розвитком венчурного капіталу в Україні та галузі інформаційних технологій варто побудувати економетричну модель

2.2. Моделювання впливу венчурних інвестицій на вітчизняну ІТ-галузь

Зважаючи на викладені вище показники розвитку ІТ галузі та припливу венчурних інвестицій в сферу інформаційних технологій та той факт, що загалом ця ніша на ринку не має значного регулювання чи контролю з боку держави, варто розглянути вплив такого фінансування на розвиток галузі.

Таким чином, варто визначити чи є венчурні інвестиції рушійною силою розвитку ІТ в Україні і якщо так, то наскільки сильно вони впливають.

Для побудови економетричної моделі виберемо ряд факторів та показників, на основі яких визначатимемо чи існує залежність розвитку галузі ІТ від венчурного капіталу.

Статистичні дані для дослідження взято за період з 2010 по 2017 рік з річного звіту Української асоціації венчурного та приватного капіталу UVCA.

Умовні позначення назв факторів наведено у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1.

Умовні позначення факторів моделі

Exp01	Вартість експорту ІТ-послуг, млн. дол. США
VC_ INVESTMENTS	Обсяг венчурних інвестицій, млн. дол. США
AV_DEAL_SIZE	Середній розмір угоди, млн. дол. США

За допомогою програми Eviews було побудовано модель (Додаток Б.), де розвиток галузі ІТ в Україні характеризує показник вартості експорту ІТ-послуг (млн. дол.), для аналізу незалежними факторами було обрано обсяг венчурних інвестицій в ІТ та середній розмір угоди.

Рівняння моделі має наступний вигляд:

$$\text{EXP01} = -945.300663268 * \text{AV\_DEAL\_SIZE} + 12.7942971764 * \text{VC\_INVESTMENTS} + 1381.82136211$$

Оскільки коефіцієнт детермінації (R-squared) дорівнює 0,748299, то модель можна вважати вдалою та говорити про високий рівень впливу незалежних змінних на залежну (незалежні змінні досить точно пояснюють залежну змінну).

Модель є значущою, оскільки значення Prob (F-statistics) = 0,031 > 0,05.

За статистикою Фішера, наша модель є адекватною, оскільки практичне значення статистики перевищує теоретичне.

Значимість коефіцієнтів наведеної моделі пояснюється значенням Prob навпроти кожного коефіцієнту, оскільки Prob у обсягу венчурних інвестицій (VC_ INVESTMENTS) та середнього розміру угоди (AV_DEAL_SIZE) є меншими за 0,05, то ці коефіцієнти є значущими, але значення розміру середньої угоди є малозначущим, оскільки значення Prob біля коефіцієнта близьке до 0,05.

Практичне значення t-статистики VC_ INVESTMENTS = 3,602, а t-теоретичне дорівнює (6; 0,95)= 2,447. Таким чином t-практичне>t-теоретичне, отже, гіпотеза має бути відхилена, а значить параметр є статистично значимим. Але аналогічно не можна зробити висновки про AV_DEAL_SIZE = -2,623, бо його t-практичне<t-теоретичне, а значить параметр не є статистично значимим.

Також ми бачимо, що F-statistic = 7,432 а F-теоретичне значення дорівнює (1;6;0,95)=5,99, оскільки практичне значення більше за теоретичне, то отримана модель є адекватною.

Зважаючи на те, що за значенням Prob. коефіцієнти є значимим, то дивлячись на значення при коефіцієнтах можемо зробити висновок, що при збільшенні обсягу венчурних інвестицій на 1, експорт послуг ІТ сфери на 12,794, аналогічно, при збільшенні середнього розміру угоди на 1, обсяг експорту зменшиться на 945,3.

Отже, оскільки розвиток галузі ІТ ми виражали через обсяг експорту послуг цієї сфери, то, при аналізі моделі, можемо зробити висновок, що зростання експорту значним чином залежить від обсягу венчурних інвестицій, які вливаються у цю галузь.

Таким чином, для розвитку цієї сфери економічної діяльності необхідно підвищувати рівень інвестиційної привабливості країни, покращувати інвестиційний клімат та збільшувати обсяг залучених венчурних інвестицій на український ринок інформаційних технологій.

РОЗДІЛ 3.

ПЕРСПЕКТИВИ ВЕЧНУРНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ІТ-ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

3.1. Форсайт розвитку ІТ-галузі України на 2018-2025 роки

Зважаючи на тенденцію останніх років та значний приріст венчурних інвестицій у сферу ІТ та її залежність від такого роду капіталовкладень, можна очікувати подальшого зростання і в наступні роки. Якщо галузь продовжить зростати такими темпами, то до 2025 року, можливо, вийде на друге місце у структурі експорту послуг України.

Таблиця 3.1.

Прогнозні значення обсягів експорту ІТ-індустрії

Рік	Експорт ІТ-індустрії, млрд. дол.
2015	3,9
2016	3,2
2017	3,6
2018 (прогноз)	4,5
2020 (прогноз)	6,0
2025 (прогноз)	8,4

Джерело: Складено автором на основі [3]

Таким чином, за різними даними у 2018 році ринок мав зрости до 4,5 млрд. дол., за сприятливих умов до 2025 року сектор інформаційних технологій може зрости до 8,4 млрд дол., або у 2,3 разу, а кількість робочих місць може збільшитися до понад 240 тис. осіб.

За даними Європейської Бізнес Асоціації за умови підтримки галузі інформаційних технологій на державному рівні, експортна складова може збільшитися вдвічі та відрахувати до державного бюджету до 27 млрд. грн. у вигляді податків.

Варто відзначити і розвиток ринку ІТ у світі. Так, за даними аналітичної компанії Gartner, не зважаючи на торгово-економічні протистояння США та Китаю, а також інші зміни на глобальній політико-економічній арені, у 2019 році прогнозується зростання витрат на сферу ІТ у світі на 3,2%, що становитиме 3,8 трлн. дол. Варто сказати, що такі суми є колосальними, адже це вдвічі більше, ніж глобальні витрати на озброєння та майже в 7 разів перевищує витрати на рекламу у 2018 році.

І хоча, частка Українського ринку ІТ на світовій арені є досить незначною - близько 1%, проте варто зазначити, що для України ця галузь є молодого і вже займає значну позицію на ринку.

Таким чином, зростання галузі ІТ буде стимулювати розвиток венчурного інвестування в Україні, і навпаки, збільшення обсягів венчурних інвестицій будуть сприяти розширенню сфери інформаційних технологій.

Головними драйверами розвитку галузі ІТ в Україні та залучення венчурного капіталу є:

- імідж України як одного зі світових лідерів у розвитку крипто-економіки;
- в Україні знаходиться власна криптографічна наукова школа;
- Україна займає перше місце в Європі за експортом ІТ-послуг;
- майже 200 тисяч кваліфікованих кадрів працювали над розробкою програмного забезпечення та інших ІТ продуктів у 2018 році;
- близько 3000 сервісних компаній знаходиться в Україні і працюють над розвитком проектів;
- більше 1500 стартапів кожного року генерується на території країни;
- розроблено власну платформу для генерування та майнінгу криптовалют (BitFury);

- понад 110 R&D центрів забезпечують розробку та розвиток інноваційних продуктів;
- 20% компаній-лідерів у сфері розробки програмного забезпечення для мобільних платформ мають офіси в Україні;
- близько 146000 патентів було зареєстровано українцями за 11 років;
- 22 IT-кластери, які розвиваються на території всієї країни, забезпечують залучення більшої кількості талановитих та кваліфікованих працівників у розвиток галузі.

Не зважаючи на всю привабливість ринку IT для інвесторів, у своєму розвитку він стикається з рядом перешкод, без яких міг би розвиватися краще:

- відсутність стратегії розвитку галузі та якісні програми освіти майбутніх фахівців;
- значна частка послуг здійснюється на умовах аутсорсингу;
- міграція значної кількості IT спеціалістів закордон;
- політична нестабільність і правова незахищеність бізнесу від тиску з боку державних органів і силових структур.

Таким чином, для забезпечення зростання обсягів залучених інвестицій та розвитку галузі IT необхідно здійснити ряд заходів:

- перейти від надання послуг на аутсорсі до створення культури надання сервісного консалтингу, інжинірингу та створення власних платформ;
- розвивати нові креативні індустрії та заохочувати розвиток та генерування інноваційних ідей та рішень;
- підвищити якість освіти, хоча в Україні є багато кваліфікованих працівників у галузі технологій, проте важливо виховувати не лише кодувальників, але й спеціалістів, які зможуть виходити на ринок з власними продуктами та рішеннями;
- розвивати IT у регіонах, для рівномірного та гармонійного розвитку економіки та галузі, необхідно розвивати її не лише в одному місті, а по всій країні;

- створити сприятливе правове та податкове середовище.

Важливо зазначити, що сьогодні розвиток штучного інтелекту та машинного навчання є дуже затребуваним та динамічним, в ці сфери інвестують чимало коштів і на глобальному ринку застосування таких технологій показало приріст у 270%.

Для України це ще одна можливість розвинути на своїй території потужну технологічну зону, яка могла б зайняти значну частку ринку, колосально збільшити експорт послуг ІТ та притік венчурних інвестицій.

3.2. Фінансування стартап-проектів в ІТ секторі: досвід успішної реалізації в Україні

Як вже зазначалося в попередніх розділах, венчурні інвестиції мають безпосередній вплив на розвиток сфери ІТ послуг в Україні. Тому, варто відзначити найуспішніші стартапи українського походження, які завдяки залученому венчурному капіталу стали успішними та пізнаваними у світі продуктами.

Найвідомішими успішними прикладами венчурного інвестування в українські стартапи за 2017 рік можна назвати наступні:

- Grammarly - онлайн-сервіс перевірки правопису та граматики англійською мовою, який працює на технологіях штучного інтелекту. Заснований трьома українцями та запущений на ринок у 2009 році. У 2017 році Grammarly було визнано найкращим онлайн-сервісом з перевірки правопису від TopTenReviews, з рейтингом 9,68. Він став першим українським стартапом, заснованим в Києві, який залучив понад сотню мільйонів доларів венчурних інвестицій. Основним інвестором даного проекту став фонд General Catalyst, також взяли участь IVP і Spark Capital.
- PetCube - українська компанія була заснована у 2012 році, розробляє гаджети для домашніх тварин. Початкові інвестиції, 250 тис. дол. для

розвитку отримала за допомогою Kickstarter - сайту фінансування проєктів на основі краудфандингу. Основним продуктом компанії є пристрій, який дозволяє господарям гратися з домашніми улюбленцями дистанційно, за допомогою додатку на телефоні. У 2017 році залучила близько 10 млн. дол. інвестицій.

- LaMetric - компанія, головний напрямок якої є розробка електроніки для будинку. Український стартап, який являє собою розумний годинник, який має можливість персоналізованого налаштування важливих індикаторів і попереджень з цифрового життя і бізнесу користувача. Необхідну суму проєкт зумів зібрати за два дні. Такий «розумний» годинник здобув широку популярність у світі.
- People.ai - проєкт, який відслідковує взаємодію між командами продажу та клієнтами, збирає дані про процес роботи підприємства та пропонує шляхи вирішення проблем. У 2017 році залучив 7 млн. дол. інвестицій на комерційну експансію та розвиток інженерного і data science напрямку у рамках бізнесу. У процесі інвестування брали участь Andreessen Horowitz, Lightspeed Venture Partners, GGV Capital та Y Combinator.
- CallPage - стартап, віджет, який дозволяє швидко з'єднати клієнта та торговця по телефону. Сервіс запустили у 2015 році - тоді було залучено 50 000 дол. від польського інвестфонду AIP Seed Capital. У 2017 році - компанія залучила 1 млн. дол. для розвитку свого проєкту.

Отже, ринок венчурних інвестицій має всі шанси для розвитку та зростання, також, він сприятиме розвитку сфери ІТ-послуг, яка в майбутньому може зайняти велику частку у експорті країни.

Результати венчурних інвестицій в Україні вже очевидні та подають значні надії на подальший розвиток та процвітання.

ВИСНОВКИ

Під час дослідження мною було розглянуто розвиток венчурного інвестування в Україні та його вплив на сферу ІТ.

Виходячи з результатів дослідження, можна зробити висновок, що явище венчурного капіталу в Україні з'явилося відносно недавно, його розвиток та поширеність впродовж 2010-2017 років не була однозначною, особливих коливань вона зазнала у період з 2013 по 2017 роки. Така неоднозначність в обсягах венчурних вкладень та кількості угод була зумовлена нестабільною економічною та політичною ситуацією у країні.

Наглядним прикладом значущості зростання обсягу венчурних інвестицій в галузь ІТ є показники приросту обсягу експорту послуг галузі інформаційних технологій, зростання кількості податків, сплачених цією галуззю, створення ряду робочих місць з високим рівнем заробітної плати, високі позиції у світових рейтингах за результатами діяльності галузі.

Найбільший стрибок у розвитку галузі інформаційних технологій припав на притік венчурних інвестицій в Україну. Це пояснюється тим, що Україна здобула імідж країни, в якій займаються розробкою технологій та радо приймають інвестиції, які при правильному менеджменті приносять значні прибутки. Високий відсоток освіченого населення, різноманіття стартапів, перспективних та інноваційних ідей, які потребують фінансування, готовність працювати та розвивати галузь зіграла значну роль у привабленні інвесторів до України та ринку ІТ-послуг.

Варто зазначити, що за результатами моделі, розвиток галузі інформаційних технологій значно залежить від обсягу венчурних капіталовкладень. Таким чином, для того, щоб галузі надалі зростала, необхідно задіяти весь наявний в Україні потенціал, покращити інвестиційний клімат країни, розвивати освіту та залучати більше R&D центрів, які займалися б розробкою нових продуктів та інноваційних рішень.

Така діяльність позитивно вплине не лише на розвиток сфери ІТ-послуг, але й на ріст економіки в цілому. Завдяки цьому, відбуватиметься притік капіталу та валюти в країну, зростуть податкові надходження та підніметься рівень життя населення, також, це сприятиме створенню середнього класу населення, що позитивно вплине на економічне зростання.

Розвиток регіональних ІТ-кластерів дозволить не концентрувати процвітання лише у декількох великих містах, але сприятиме зростання менших міст.

Безумовно, на шляху до побудови потужної галузі ІТ в Україні є чимало перешкод, які, стримують великі міжнародні венчурні компанії від ведення активної інвестиційної діяльності на території нашої країни. Як наслідок, чимало авторів успішних та багатообіцяючих ідей шукають фінансування закордоном, та розвивають свої проекти не на території своєї країни, цим самим стримуючи розвиток національної економіки.

Підсумовуючи вищевикладені факти та дослідження, необхідно зазначити, що при здійсненні необхідних заходів, які стимулюватимуть галузі та заохочуватимуть інвесторів вкладати свої кошти в український ринок, можна очікувати значного зростання кількості робочих місць, зростання частки ІТ-сфери у ВВП та обсягу експорту послуг. Важливим є підвищення рівня не лише ІТ освіти, але й бізнес-освіти, для того, щоб крім програмістів у нас були кваліфіковані менеджери, які зможуть грамотно та якісно керувати інноваційними проектами та приводити їх до успішного процвітання та реалізації на світовому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. 24 успішних українських стартапи, на яких найбільше заробили [Електронний ресурс]. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://24tv.ua/24-uspishnih-ukrayinskih-startapi-na-yakih-naybilshe-zarobili-n603784>.
2. 5 українських стартапів, популярних у світі [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.redbull.com/ua-uk/5-ukrainskih-startapiv>.
3. Асоціація ІТ України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua>
4. Бузаджи І. О. Венчурний капітал в Україні як джерело фінансування інвестиційних проєктів [Електронний ресурс] / І. О. Бузаджи // Ефективна економіка. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=697>.
5. Буряк Л. Д. Венчурне інвестування як інструмент фінансування інноваційного розвитку суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / Л. Д. Буряк, А. М. Павліковський, Н. Л. Кремпова // Інноваційно-інвестиційна політика. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/18126/1/57-61.pdf>.
6. Валовий внутрішній продукт 2010-2018 [Електронний ресурс] // Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://feao.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/gdp2010-2018.pdf>.
7. Венчурне інвестування (огляд) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.uaib.com.ua/abcpeople/venchyra/what_vench/16977.html.
8. Венчурный ликбез: как инвестируют и зарабатывают венчурные фонды [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://inventure.com.ua/analytics/articles/venchurnyj-likbez:-kak-investiruyut-i-zarabatyvayut-venchurnye-fondy>.
9. Дерев'янка Б. В. Нормативно-правове регулювання діяльності венчурних фондів [Електронний ресурс] / Б. В. Дерев'янка, Р. Счастливцева // Підприємництво, господарство і право. — 2017. — № 1. — С. 59—64. — Режим доступу: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/50248> (дата звернення: 23.04.2017)
10. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ukrstat.org/uk>.
11. Енциклопедія сучасної України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=33001.
12. Європейська Бізнес Асоціація. . [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://eba.com.ua>

13. Закон України «Про інститути спільного інвестування» від 06.01.2018 № 29 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>
14. Зянько В. В. Венчурне інвестування та особливості його розвитку в Україні [Електронний ресурс] / В. В. Зянько – Режим доступу до ресурсу: <https://www.businesslaw.org.ua/wp-content/vk.pdf>.
15. Інвестиції та інновації – шлях розвитку країни чи лише гасло? [Електронний ресурс] // Укрінформ. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2559022-investicii-ta-inovacii-slah-rozvitku-kraini-ci-lise-gaslo.html>.
16. ІТ-галузь України увійшла до трійки індустрій з найбільшою часткою ВВП [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://biz.nv.ua/ukr/economics/it-haluz-ukrajini-vvijshla-do-trijki-industrij-z-najbilshoj-chastkoju-vvp-2472196.html>.
17. Казакова Н. А. Ставка України на розвиток ІТ-індустрії [Електронний ресурс] / Н. А. Казакова, О. А. Марушева, Є. Е. Широкоград – Режим доступу до ресурсу: <http://sg-sofia.com.ua/stavka-ukraini-na-rozvitok-it-industrii>.
18. Колєватова А. В. Сучасний стан залучення іноземних інвестицій в економіку України / А. В. Колєватова. // Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. – 2018. – №22. – С. 1080–1084.
19. Кочур Ю. Г. Форми і типи венчурних інвестицій / Ю. Г. Кочур // Актуальні проблеми економіки. - 2014. - № 2. - С. 162-169.
20. Краус Н. М. Венчурне фінансування як пріоритетний напрям інноваційного розвитку економіки країни / Н. М. Краус, Я. О. Копиця. // Економічний простір. – 2013. – С. 112–121.
21. Кузьмін О. Є. Венчурний бізнес: навч. посібник / О.Є. Кузьмін, І.В. Литвин. – К.: Видавництво «Знання», 2012. – 350 с.
22. Кушнір С. О. Сутність та тенденції розвитку венчурних інвестиційних фондів в Україні / С. О. Кушнір, Н. І. Павленко. // ЕКОНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. – 2018. – №16. – С. 150–155.
23. Навіщо потрібні міські ІТ-кластери: огляд проектів [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://dou.ua/lenta/articles/it-cluster-review/>.
24. Огляд економіки України [Електронний ресурс] // Американська торгова палата. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: http://www.chamber.ua/Content/Documents/1217100985ACC_CountryProfile2018_UKR.pdf.

25. Офіс ефективного регулювання. [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://brdo.com.ua>
26. Офіційний сайт Аналітичного центру CEDOS. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://cedos.org.ua/?locale=uk>
27. Перспективи розвитку інформаційних технологій в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/17_AND_2010/Informatica/68784.doc.htm.
28. Підсумки року в ІТ-індустрії: які напрямки були рушійними [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://delo.ua/business/pidsumki-roku-v-it-industriji-jaki-naprjamki-bul-348949/>.
29. Поліщук О. Т. Сутнісні характеристики венчурного інвестування та його місце у розвитку національної економіки / О. Т. Поліщук. // Фінанси, облік, банки. – 2017. – №1. – С. 135–145.
30. Поліщук О. Т. Сучасний стан та шляхи розвитку системи державного регулювання венчурної індустрії України / О. Т. Поліщук, О. А. Поліщук. // Економіка і організація управління. – 2017. – №3. – С. 72–86.
31. Проблеми венчурного інвестування в Україні [Електронний ресурс]. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://journals.uran.ua/nvgeci/article/view/22224>.
32. Прогнозы Gartner для ИТ-подразделений и пользователей на 2019 год и далее [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://www.pcweek.ua/themes/detail.php?ID=157653&THEME_ID=13962.
33. Развитие венчурного бизнеса в инвестиционной сфере: государственное регулирование. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18030/.
34. Система венчурного финансирования [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://stud.com.ua/45009/investuvannya/sistema_venchurnogo_finansuvannya.
35. Скільки податків сплатив великий бізнес у 2017 році [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://biz.censor.net.ua/resonance/3046866/sklki_podatkv_splativ_velikiyi_bznes_u_2017_rots.
36. Тенденции развития информационных технологий: прогноз на 2019 год и текущая ситуация [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: https://joinfo.ua/hitech/it/1242717_Tendentsii-razvitiya-informatsionnih-tehnologiy.html.

37. Україна на світовому IT-ринку: 10 найцікавіших фактів — інфографіка [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://biz.nv.ua/ukr/economics/ukrajina-na-svitovomu-rinku-it-top-10-najtsikavishih-faktiv-infografika-2353974.html>.
38. Українська асоціація венчурного та приватного капіталу UVCA. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://uvca.eu/ua/about>
39. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua>.
40. Український стартап Grammarly залучив рекордні 110 мільйонів доларів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/news/2017/05/9/624577/>.
41. Хто в IT заробляє найбільше? [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://talks.happymonday.com.ua/seredni-zarplaty-v-it/>.
42. Що спричинило потрійний стрибок венчурних інвестицій України [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.ua/openmind/20184889-shcho-sprichinilo-potrijnij-stribok-venchurnih-investicij-ukrayini>.
43. Щороку в Україні з'являється 400 digital-стартапів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://watcher.com.ua/2016/06/17/schoroku-v-ukrayini-zyavlyayetsya-400-digital-startapiv/>.
44. Як підштовхнути розвиток IT-галузі в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://forbes.net.ua/ua/business/1367929-yak-pidshtovhnuti-rozvitok-it-galuzi-v-ukrayini>.
45. Як подолати бар'єри розвитку IT в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://eba.com.ua/yak-podolaty-bar-yery-rozvytku-it-v-ukrayini/>.
46. Янченко З. Б. Сучасні особливості та перспективи розвитку венчурного фінансування в Україні [Електронний ресурс] / З. Б. Янченко // Ефективна економіка – Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=361>.
47. Business Dictionary [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.businessdictionary.com/definition/floating-rate-bond.html>.
48. DNA325 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dna325.com>
49. FocusEconomics: Predicting an Increase for the Ukrainian Economy [Електронний ресурс] // EmergingEurope – Режим доступу до ресурсу: <https://emerging-europe.com/news/focuseconomics-predicting-an-increase-for-the-ukrainian-economy/>.
50. IT-потенціал України та інвестиції: скільки потрібно і скільки можна [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://mind.ua/openmind/20180794-it-potencial-ukrayini-ta-investiciyi-skilki-potribno-i-skilki-mozhna>.

51. INVENTURE. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://inventure.com.ua>
52. IT України. Допомогати не можна заважати [Електронний ресурс]. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/419649/it-ukrayiny-dopomagaty-ne-mozhna-zavazhaty>.
53. IT як візитна картка України [Електронний ресурс] // Економічна правда. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2019/01/10/644152>
54. IT-ринок в Україні: перспективи і тенденції розвитку [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://marker.ua/ua/ekonomicheskij-blok/3466-it-rinok-v-ukrayini-perspektivi-i-tendentsiyi-rozvitku/>.
55. StartUpLine [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://startupline.com.ua/category/startups>.
56. Statista – The portal for statistics [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.statista.com>.
57. TAVentures [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://taventures.vc>.
58. Top Ukrainian Startups 2018 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://dna325.com/top-startups-ukraine-2018/>.
59. Ukrainian Venture Capital and Private Equity Overview 2017 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://inventure.com.ua/en/analytics/investments/ukrainian-venture-capital-and-private-equity-overview-2017>. (ДЖЕРЕЛО НА ГРАФІКИ)
60. What is the average equity ticket size of a seed/angel investor? [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.quora.com/What-is-the-average-equity-ticket-size-of-a-seed-angel-investor>.
61. What You Should Know About Ukraine’s Booming IT Sector [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://businesscomputingworld.co.uk/t/what-you-should-know-about-ukraines-booming-it-sector/1069>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1

Раунди венчурного інвестування

У процесі венчурного інвестування є ряд стадій:	
Seed / Посівний раунд	Посівний раунд - фінансування розміром понад \$ 25 тис., Щоб завершити процес розробки і створення продукту, а також підготувати його до виходу на ринок.
Round A / Раунд А	Раунд А - інвестиції, які знадобляться, щоб зібрати команду, почати виробництво і вийти на ринок. Інвестиції на цьому раунді можуть починатися від \$ 500 тис. І більше. Дуже часто фінансування цього та наступних раундів проходить у вигляді траншів. Інвестори заходять в раунд А тільки після того, як засновники проекту використовували посівне фінансування для доказу дієздатності своєї концепції продукту.
Round B / Раунд В	Раунд В - під час цього раунду відбувається масштабування компанії, збільшується її дохід, вона займає нішу на ринку. Інвестори заходять в раунд В після того, як компанія досягне певних показників розвитку.
Growth / Раунд С	Раунд С - компанії нарощують свої частки в бізнесі і починають отримувати прибуток. Це саме та точка, в якій грошовий потік здатний самостійно підтримувати і рости бізнес.

Додаток Б

Таблиця Б.1

Оцінка економетричної моделі

Dependent Variable: EXP01

Method: Least Squares

Date: 01/19/19 Time: 20:56

Sample: 2010 2017

Included observations: 8

Variable	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob.
AV_DEAL_SIZE	-945.3007	360.3342	-2.623399	0.0469
VC_INVESTMENTS	12.79430	3.551850	3.602150	0.0155
C	1381.821	279.4510	4.944772	0.0043
R-squared	0.748299	Mean dependent var		1231.713
Adjusted R-squared	0.647619	S.D. dependent var		570.2944
S.E. of regression	338.5362	Akaike info criterion		14.76714
Sum squared resid	573033.9	Schwarz criterion		14.79693
Log likelihood	-56.06854	Hannan-Quinn criter.		14.56621
F-statistic	7.432439	Durbin-Watson stat		1.225814
Prob(F-statistic)	0.031784			